

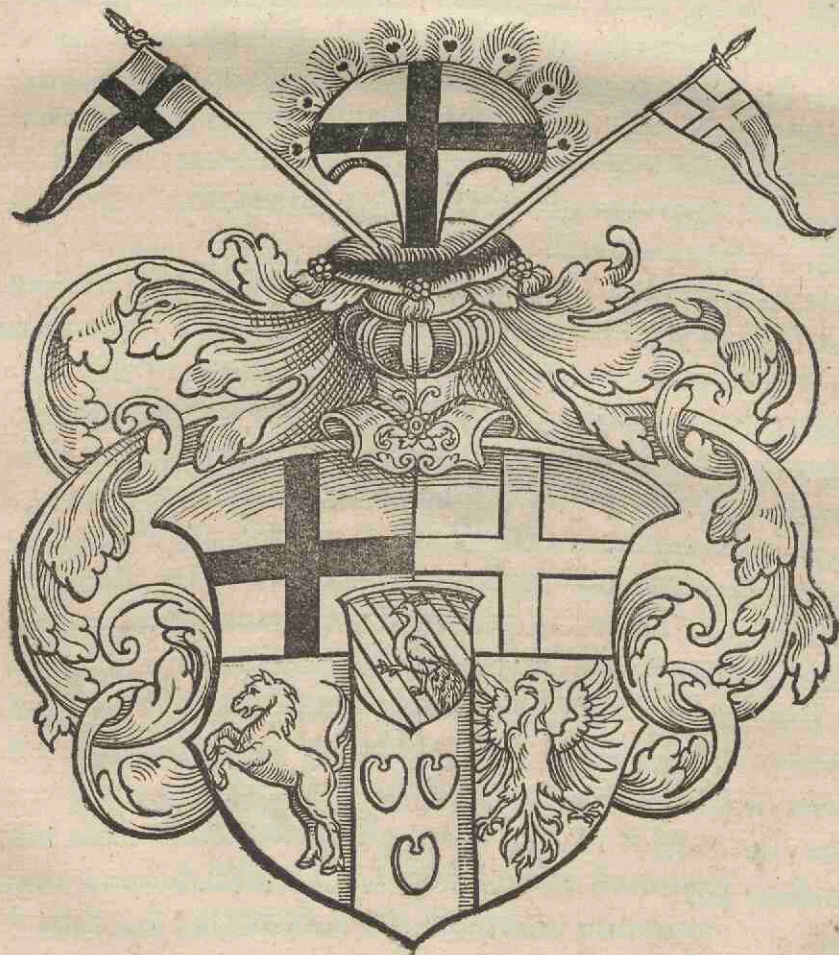

**Reverendissimi in Christo Patris ac domini domini Hermanni,
sanctae Coloniensis Ecclesiae Archiepiscopi, sacri Romani
Imperii per Italiam Archicancellarii, Principis Electoris,
Westphaliae & Angariae Ducis, Legatiquè nati, &
Administratoris Ecclesiae Paderbornensis, Appellatio contra
certos quosdam homines ex Venerabili Capitulo Coloniensi,
Clero item & Vniuersitate, eorumque? praesumpta siue
grauamina, siue appellationem, nuper interposita: ex qua pius
lector cognoscet, quicquid à praedicto Archiepiscopo pro
augenda & amplificanda gloria Dei, eiusq; Ecclesia ritè &
sanctè administranda pièsusci pitur, uniuersum illud à
quibusdam aduersariis parum liberaliter in criminationes
adduci.**

<https://hdl.handle.net/1874/402684>

4

REVERENDISSIMI
IN CHRISTO PATRIS AC DOMINI
DOMINI HERMANNI, SANCTAE COLONIENSIS
Ecclesiae Archiepiscopi, sacri Romani Imperii per Italiam Archican-
cellarii, Principis Electoris, Westphaliae & Angariae Ducis, Legatique
nati, & Administratoris Ecclesiae Paderbornensis, Appellatio contra
certos quosdam homines ex Venerabili Capitulo Coloniensi, Clero
item & Vniuersitate, eorumque praesumpta siue grauamina, siue appel-
lationem, nuper interposita: ex qua pius lector cognoscat, quicquid à
praedicto Archiepiscopo pro augenda & amplificanda gloria
Dei, eiusque Ecclesiae rite & sanctè administranda pie susci-
pitur, uniuersum illud à quibusdam aduersariis
parum liberaliter in criminatio-
nes adduci.

ANNO M. D. XLV.

IN NOMINE DOMI

NI, AMEN. Nouerint uniuersi præsentēs literas inspecturi. Quod anno à natiuitate eiusdē Dei & Domini nostri Iesu Christi Millesimo quingentesimo quadagesimo quinto, indictione quarta, secundum usum, stylum, & consuetudinem scribendi in Ciuitate & Diocesi Coloniensi, die quidem Veneris, decima mensis Iulij, hora quinta post meridiem, Imperii Sacratissimi & inuictissimi Principis & Domini, Domini Caroli, huius nominis quinti Romanorum Imperatoris semper augusti, ac Hispaniarum Regis &c. Domini nostri clementissimi, Anno uicesimo quinto, Reuerendissimus in Christo Pater, Illustrius Princeps & Dominus, Dominus Hermannus, sanctę Coloniensis Ecclesię Archiepiscopus, Sacri Romani Imperii per Italiam Archicancellarius, Princeps Elector, Vuestphalię & Angarię Dux, legatusq; natus, ac Administrator Ecclesię Paderbornensis &c. Dominus meus gratiosissimus, coram Venerabili uiro Domino Adamo Richardi, Decano Ecclesię sancti Cassii in Bonna, tanquã spectabili persona, & dignitate Ecclesiastica insignita, in præsentia ipsius Reuerendissimę gratię Syndici, meiq; Notarii, & testium infra scriptorum ad hoc specialiter uocatorum, & rogatorum, in arce Brula cõstitutus, atq; manibus tenens quendam appellationis, prouocationis, Apollorumq; petitionis infra scripti tenoris libellum, animo & intentione à quibusdam illiberalibus præsumptionibus, nouationibus, recusationibus, & iniuriis illatis, & quę porro inferri possint, prouocandi & appellandi, (citra reuocationem quorumcunq; Procuratorum hæctenus per ipsius gratiam Reuerendissimam qualitercunq; constitutorum) ibidemq; in mediũ proposuit, atq; perspicua & intelligibili uoce dixit, & allegauit. Quod superioribus aliquot mensibus quædam prætensa Appellatio, nomine Reuerendorum Illustrium, uenerabilium, egregiorum, ac religiosorum Dominorum, Subdecani, & Capituli Metropolitanę, totiusq; uniuersitatis Primarij & secundarij Cleri, nec nõ etiam Magnificorum, eximiorũ, ac doctissimorum uirorum, Domino Rectoris & deputatorum quatuor facultatum Vniuersitatis studij ciuitatis Coloniensis, à quibusdam prætensis, ut illi aiunt, nouationibus, ac grauaminibus per Reuerendissimam ipsius gratiam ipsis, ut asseritur, illatis, taliter qualiter interposita fuerit. Ad quam licet ipsius gratia Reuerendissima ædita confutatione statim responderit, ac deinde etiam reliqui tres Ordines, siue Status prouincię Coloniensis,

A ii præter

præter eas rationes, oblationes, excusationes, quas ipsius Reuerendissima gratia plenas omnis honestissimæ æquitatis & petitionis sæpissime oratione & scriptis literis adduxit, precatus, ut uniuersa huius causæ decisio, ad constituendam Christianam & æquabilem Religionis ac doctrinæ rationem, committatur bonis, eruditis, pacis publicæ studiosis aliquot uiris, prædictum Venerabile Capitulum, Clerum, & Vniuersitatem rogarunt, desisterent ab incepta & parum liberaliter proposita Appellatiōe, nec paterentur certos quosdam assertores, nomine quo supra prætensam appellationem cōtra eius Reuerendissimam gratiam urgere & persequi, sed id agerent & efficerent, ut ab ea incepta planè desisterent, admitterentq; quod ipsius gratia Reuerendissima cum summa pietate & concordix studio peteret, neq; committerent, ut certorum hominum cupiditatibus, totius Prouinciæ, imò potius Ecclesiæ Christianæ tranquillitas uideri possit postposita esse: Nihilominus tamen Reuerendissimam ipsius gratiam re ipsa indies magis ac magis experiri, aduersariorū pertinax quoddam & insidiosum lædendi studium eò conuerti, ut ipsius gratiam Reuerendissimam præter omnes adductas rationes, defensiones, oblationes, deprecationes, honestasq; excusationes, conentur in grauissimas & impias criminatōnes adducere, dignitate omni ac debita reuerentia exuere, exutam multorum contumeliæ prostituere, non sine graui totius prouinciæ adeoq; tranquillitatis Christianæ perturbatione, summaq; animarum pernicie. Et quia ipsius Reuerendissima gratia his tam indignis iniuriis & grauaminibus se præter omnem pietatem lædi sentit, ueritate deinceps grauius lædatur, Idcirco omnibus melioribus, modo, uia iure, causa, & forma, quibus melius & efficacius potuit & debuit, potest ac debet, coram prædicto Domino Decano, Syndico, ac me Notario, etiam testibus infra scriptis, prouocauit & appellauit, A postolosq; saltem testimoniales sibi dari, primo, secundo, tertio, instantanter, instantius, & instantissime petiit, Subiiciens se ac suos, ac quascunq; personas huic appellationi adhærentes, & porrò adhæsuras, Ecclesias, Monasteria, & pia loca, res quoq; & bona, iura, priuilegia, libertates, statuta, consuetudines, & obseruantias laudabiles, nouas & antiquas, singulari protectioni atq; tuitioni liberi, Christiani, & generalis seu nationalis Concilii, aut Imperialis cōuentus, cum protestatione, ne quid appellatione hac pendente, à quopiam attentetur uel innouetur, seu attentari debeat, alioqui de nullitate omnium eorundem, ac damnis, iniuriis, & interesse propterea passis & illatis, patiendisq; & inferendis, cōtra huiusmodi attentantes publicè & expressè protestabatur. Cate-
raq;

raꝫ; omnia & singula sese facere dixit, & fecit, quæ in sequenti Appella-
tionis Libello amplius continentur. Cui quidem Reuerendis. Archi-
episcopo Coloniensi prædicto, sic ut dictum est, appellanti & prouo-
canti, etiam Apostolos petenti, prænominatus Dominus Decanus, &
ego publicus Notarius infra scriptus, coniunctim & diuisim, Aposto-
los testimoniales, ac alios tales, quales de iure melius & efficacius dare
debuimus & potuimus, dedimus & assignauimus, damus & assigna-
mus, præsentis publici Instrumenti tenore. Super quibus omnibus &
singulis præmissis, prædictus Reuerendissimus Archiepiscopus Colo-
niensis, Princeps Elector, Dominus meus gratiosissimus, à me Nota-
rio publico infra scripto, unum uel plura, publicum uel publica confi-
ci atq; dari petiit instrumentum & instrumenta, in meliori forma. A-
cta fuerunt & sunt hæc Brulæ in arce Reuerendissimi Archiepiscopi
prædicti, sub anno Domini, Indictione, die, mense, hora, & imperio,
quibus supra, Præsentibus ibidem Validis, egregiis, ac discretis uiris,
Hermannò à Vischenich præfecto in Bruel, Ioanne Richuino
Iurium Licentiato, Constantino Tricht præfecto in Gu-
desberg, & Iohanne Briell, testibus ad præ-
missa uocatis pariter &
rogatis.

Tenor uero Appellationis pergamenæ cedula, de qua su-
pra fit mentio, sequitur de uerbo ad uerbum, & est talis.

Faint, illegible text, possibly bleed-through from the reverse side of the page. The text is arranged in approximately 18 horizontal lines.

Handwritten title or section header, centered on the page.

Main body of faint, illegible text, continuing from the top section. It consists of approximately 18 horizontal lines of text.

VM VIS NULLA GRAVIOR inferri, nulla offensio ad perturbandā Christianæ Reipublicæ tranquillitatem excogitari possit uehementior, quàm retardare ac impedire, ne uetus Ecclesia Euangelicis literis, Prophetarum ac Apostolorum scriptis conformata, in eam ueræ Religionis, pietatis & doctrinæ lucem splendoremq; adducatur, unde superioribus annis, labente discilina uetere, in prodigiosas quasdam cæremonias, ac doctrinæ deprauationem deiecta est: rectèq; cum humano, tum etiam diuino iure ac lege inductum sit appellandi remedium, ad defensionem, alleuationemq; eorum, qui præter leges & æquitatem in grauem uitæ, fortunæ, ac dignitatis dimicationem periculumq; aduersariorum odio adducuntur, magnam certè & necessariam causam habemus, nos Hermannus Dei gratia Archiepiscopus Coloniensis, Princeps Elector &c. quàm obrem coram te honorabili nobis dilecto Adamo Richardi, Decano collegiæ Ecclesiæ Bonnensis, tanquàm spectabili persona, etiam Syndico nostro, nec non Notario publico, & testibus hic præsentibus, de iis iniuriis, grauaminibus, nouationibus, recusationibus, & maximis offensionibus prouocemus, protestemur, atq; appellemus, quæ nobis factione, & insidiosis conatibus certorum hominum ex Venerabili Capitulo nostro Coloniensi, Cleri item, & Vniuersitatis, illiberaliter illata sunt, & inferri grauius porrò possint: ac proinde etiam appellandi, prouocandiq; animo dicimus, conquerimur, & allegamus.

Quod cum in reformandis Ecclesiis, quæ scædis & impiis hominum erroribus conspurcatæ uidentur, cum primis ad sacrosanctum DEI Euangelium, Prophetarum atq; Apostolorum doctrinam spectandum sit, ad eiusquæ rationem, ueluti certam & firmam Ecclesiæ DEI benè ac sanctè gerendæ regulam, omnia referenda sint, ac corrigenda, quæ uel hominum erroribus, uel doctrinæ deprauatione, uel abusu impietate in peius corruerunt, Nos autem (quod sine ulla nostri arrogantia dictum uelimus) eò ingenii nostri uim, studia atq; uitæ actiones, libenter, & pro imposta nobis pastorali cura conuertamus, hoc intueamur, ut quod publico omnium bono ac saluti esse possit, Ecclesiam à multis & magnis erroribus repurgemus, Illiberaliter sanè & præter omnem pietatem fa-

A iiii ciunt

ciunt Aduersarii prædicti, quòd tam sanctum & pium nostrum conatum prouocationis temeritate retardant: & cuius iuuare studia in re præsertim Christiana, & omnis dignitatis plenissima magnopere debeant, eius actiones omnes, & quicquid pro reformanda Ecclesia, quæ hominum erroribus ac doctrina impia miserè corrupta iacet, piè à nobis uel suscipitur uel proponitur, uarie ac cupide perturbant, in grauissimasq; & falsas criminationes adducunt. Nam cum omnes, qui saluam esse Christianam Rempublicam cupimus, hoc spectare præcipuè debemus, ut extet uera DEI Ecclesia, nulla doctrina falsa, aut hominum erroribus defœdata: tum nulla laus maior, quàm eius hominis esse potest, qui nulla re perinde, atq; communi uirtutis uoluntate commotus, uerbum Dei diuinitus nobis in Scripturis sacris reuelatum, cunctis proponit amplectendum: qui omnes res benè ac præclarè gerendas, omnes uitæ actiones, omnes deniq; animorum sensus ad illius regulam ac normam conformandos esse existimat. Est enim uerbum DEI certa quadam ac inflexibilis regula, ad quam omnes nos actiones nostras componere oportet. Neq; dubium est, quin nihil uerbo Dei uel addendum uel detrahendum sit, aut ulla falsa doctrina, ulla idolatria, impiusq; ac prophanus cultus in Ecclesia & populo Dei sit tolerandus, sed potius quamprimum abrogandum, ex omniq; hominum memoria delendum sit, quicquid à uerbo Dei, à Prophetarum & Apostolorum scriptis sit alienum ac dissentiens: id quod exempla Patrum, Moisis, Dauidis, Iosue, Iosaphat, aliorumq; Prophetarum ueteris Testamenti abundè testantur, & confirmat uox illa de Cælo facta, & in nouo Testamento comprehensa: nempe, Hic est Filius meus dilectus, ipsum audite. Et rursus, Oues meæ uocem meam audiunt, & non cognoscunt uocem alienorum. Quemadmodum etiam Apostolus Paulus uoluit anathema esse, si Angelus de Cælo aliud Euangelizasset: quoniam fundamentum aliud poni non potest, præter id quod positum est, quod est Iesus Christus. Sic enim omnis Scriptura diuinitus inspirata, utilis est ad docendum, ad arguendum, ac corripiendum, & ad erudiendum in iusticia: ut perfectus sit homo Dei ad omne opus bonum instructus. Neq; aliud Canonicis sanctionibus docetur, quàm solum Christum audiendum esse, nec attendendum, quid aliquis ante nos faciendum putauerit, sed quid primus, qui ante omnes est Christus, faciendum esse præceperit, Neque enim hominis consuetudinem sequi nos oportet, sed DEI ueritatem, Cum per Esaiam Prophetam loquatur & dicat Do-

minus:

minus: Sine caussa, inquit, colunt me, mandata & doctrinas hominum docentes. Satisquè constat in spiritualibus sequendum esse, non quod consuetudine introductum est, sed illud quòd à Spiritu sancto melius extitit reuelatum. Semper enim ueritas præponenda est consuetudini, Vt pote quæ ueritatis præsidio destituta, uetustas erroris est. Et alibi Augustinus: Ego solum, ait, iis Scriptorum autoribus, qui Canonici appellantur, hunc honorem referre didici, ut nullum eorum scribendo errasse credam. Et quis nesciat omnium Episcoporum Scriptis sacram Scripturam præponendam esse: Ita ut de illa dubitari disceptariq; nõ possit, utrum uerum uel utrum rectum sit, quicquid in ea scriptum est, uel constiterit esse.

Et sanè proprium ac peculiare munus seu officium Episcopi est, curare uidelicet, ac diligenter providere, ut populus suæ fidei creditus non solum recta sanaq; doctrina erudiat, uerum etiam errores atq; abusus, si qui in Ecclesiam irreperint, gladio diuini uerbi rescentur: atq; adeò, ubi aperte Dominus, uel eius Apostoli, & qui eos secuti sunt sancti Patres, sententialiter aliquid diffiniuerint, id usq; ad animam & sanguinem confirmare, nedum quicquam, quod in contrarium quoquo modo inductum sit, aut praua consuetudine, ac moribus malis in Ecclesiam irreperit, tolerare uel dissimulare: Sed in eam potius animi curam incumbere, ut una cum aliis Episcopis & Clericis suis, si possit, sin minus, ut solus Ecclesias suæ fidei commissas ita procuret, ne idoneis destituantur Ministris, qui & uelint & possint plebem pabulo sermonis Euangelici reficere, Sacramenta fideliter & iuxta ritum uerè Apostolicum administrare, & salutarem disciplinæ professionem in fide Christi uniuerso populo proponere. Hæc enim duo sunt ueri Pontificis opera: ut scilicet à Deo discat Scripturas diuinas legendo, & sæpius meditando, & ut populum doceat. Sed ea tamen doceat, quæ à Deo ipse didicerit, nõ quæ ex proprio corde, uel sensu humano ipse sibi desumpserit, Vtque exemplo Apostoli Dei opportunè & importunè docendo instet: Ecclesiamq; suam amare, instruere, ac prudenter regere satagat: uitia ipse nec habeat, nec in aliis ferat: omniaquè summo studio et perpetua erga DEVM uoluntate faciat, quæ cum salute æterna sunt coniuncta. Et quem admodum hæc uera et solida sunt Episcopi officia in Ecclesia DEI benè ac foeliciter regenda: ita contra, Ecclesiam siue populum CHRISTIANVM magnopere decet, ad eorum se præceptiones, doctrinam

nam atq; institutionem conformare, qui omnes labores pro augenda & amplificanda gloria Dei suscipiunt, suspicere, & cum magna reuerentia imitari doctrinam sui Episcopi, eundemquè non aliter quàm Dei Legatum & ueritatis præconem amare, Imo si ita uel causa uel casus etiam postulat, eundem suum Episcopum, in caussa maxime honesta & necessaria, qualis potissimum est Religionis ac fidei Christianæ, propugnare ac tueri: propterea quòd Episcopus in eiusmodi fidei atq; Religionis caussa, possit etiam contra generalia Concilia & Canones statuere & ordinare.

Hæc caussa si nos in hac grauissima nostra Episcopali functione non commoueret, ut laborantis Ecclesiæ, & in maximam doctrinæ de prauationem adductæ, partes omnes in tutelam ac fidem nostram suscipere uelimus: si non naturæ impetu, & perpetua in Christianam Rempublicam uoluntate impelleremur, ad repurgandos Ecclesiæ errores: tamen hanc operam, quam soli Deo impèdimus, detrectare bona conscientia non possemus: propterea quod nostro nos deesse officio à Deo nobis iniuncto nõ oportet: & nemo ignorat in Comitibus Ratisponæ per Cæsaream Maiestatem Dominum nostrum clementissimum, reliquosq; Imperii Ordines, grauiter cõstitutum, iniunctum què esse omnibus in uniuersum Episcopis, et Ecclesiæ Prælati, ut ipsi inter se, et quisquè apud suos, Christianam Reformationem conciperet, cæterisq; imitandam proponeret, quæ ad decentem, et salutarem Ecclesiarum administrationem usq; ad futurum generale aut nationale Concilium deseruiret. Item integrum ac liberum relictum esse Statibus Imperii, in suis ditionibus de Religione Christianè ac piè cõstituere, Decretumq; Augustanum, quantum ad religionem spectat, in posterum locum potestatemq; nullam habiturum, quod & nuperime Spiræ in Comitibus rursus renouatum & confirmatum est.

Quancquàm autem in hoc ætatis nostræ declinantis curriculo, & graui quodam flexu, nihil maiore studio optemus: quàm ut omnia in Ecclesia Dei tranquilla, pura, & ad I E S V Christi, Prophetarum atq; Apostolorum doctrinam esse possent conformata: cum tamen nos in hanc reformandæ Ecclesiæ curam ultrò incumbentes superioribus annis, Comitibus indictis, admirabili consensione rogarent Dioceseos ac prouinciæ nostræ Coloniensis Ordines omnes, præcipuè uero Venerabile Capitulum nostrum, ut iuxta Ratisponensem recessum

cessum in Diocesi nostra, piam & salutarem Ecclesiis Reformationem non nomine duntaxat, sed potius re ipsa constituere uellemus, eoquē facto, animiq; iudicio plane confiterentur, priorem eam uidelicet Reformationem, quæ anno tricesimo sexto in Prouinciali, ut uocant, Concilio, sub nomine & titulo nostro, ædita est, nequaquam ad tam arduum negocium piæ & salutaris Ecclesiasticæ Reformationis sufficere posse (quemadmodum etiam ad constituendam ueram & solidam Dei Ecclesiam satis esse, aut inuectos errores repurgare non potuit) detrectare hanc operam, aut negligere Ordinum ac Statuum nostrorum, præcipue uerò Venerabilis nostri Capituli uoluntatem petitionemquē amplius non debebamus: quò minus id quod tantopere desyderabatur, tandem præstaremus, formam uidelicet, aut consultationem Ecclesiæ ac Religionis purè, rectè, & piè, constituendæ. Quod etiam eo maiore cum studio ac sollicitudine faciendum nobis esse putauimus, quòd non ignoraremus, quàm multa passim, præcipue uerò in eam Ecclesiam, cui nos præfecti sumus, irrepsissent, quæ cum uerbo Dei, & ueteris Ecclesiæ typo, cū Prophetarum ac Apostolorum doctrina planè pugnarent: adeoque omnia rectè uiuendi præcepta, pessimis hominum erroribus, abusuum uitiis, & consuetudine mala deprauata esse, ut uix uestigium aliquod primitiuæ illius ac ueræ Apostolicæ ac Catholicæ Ecclesiæ superesse uideri possit. Nam & sacerdotes, & quicumq; regendis Ecclesiis, atq; administrandis Sacramentis, docendoq; populo præfecti fuerant, in eam officii Pastoralis neglectiōem coniecti sunt, ocio, luxu, ac corporis mollicie fracti, ut nec ipsi solidam Scripturarum cognitionem ad iustituendam plebem adferre, nec alios piè ac rectè docere potuerint, quod ipsi negligenter non didicissent, contenti pro Catechismo ineptas quasdam & pueriles traditiones, pro ueritate Euangelii, prophanas & impias hominum assertiones docere. Quo etiam factum est, ut Sacramentorum uera illa & salutaris dispensatio, unà cum Ecclesiæ disciplina prorsum neglecta fuerit ac conculcata. Vnde desolatio Parochiarum, ac horribilis quædam uastatio in populo Dei consecuta fuit, quæ non solum nos, sed omnes in uniuersum Episcopos ad Christianam uerèq; piam & salutarem Reformationem ex debita Pastoralis officii sollicitudine incitare ac compollere merito debebat.

Hanc Ecclesiæ laborantis & prope depositæ curam, cum ad animum memoriãq; reuocaremus, nō destitimus eos præsertim, qui ex uenera

Venerabili Capitulo nostro, & Clero Colonienſi, plus cæteris & animis & indiſtriæ ad hanc rem conficiendam conferre poſſe uidebatur, monere & rogare, ut rationem aliquam ac formam ſolidæ ac Chriſtianiæ Reformationis conciperent. Quoq; maturius iſtud ac commodius præſtare poſſent, iisdem unà cum certis aliis ad hanc rem delectis, materiam ac ueluti ſyluam quandam futuræ Reformationis exhibuimus, mandantes, ut quæcunq; ſcripta ac tradita eſſent, quàm diligentiffimè in Domino Ieſu Chriſto expendere, ſuumq; iudicium, quæ addenda uel referenda forent, liberè & ſyncerè interponerent. Et ut omnes laborantis ac deſertæ Eccleſiæ partes in integrum ſtatum reſtiterentur, negocium eiſdem dedimus inueniendi ac deligendi uerbi Dei Concionatores, qui Eccleſiæ ſanctè gerendæ, Sacramentis adminiſtrandis, erudiendoq; populo præeſſe poſſent. Noluimus enim in hoc grauiſſimo ætatis noſtræ deſlexu, tanquàm poſtremo uitæ curriculo quicquam omittere, quod cum ſolida & perfectâ Reformatæ Eccleſiæ ratione uideri poſſit coniunctum, idq; eo conſilio, quò nos ſyluam ſeu materiam, ſic ut præmittitur, ab iisdem Deputatis reuiſam, deinceps Capitulo noſtro & reliquo Clero amplius expendendam offerre poſſemus.

Qua tamen in re ac pia ſolicitudine noſtra, quam hæctenus reſtaurandæ Eccleſiæ impendimus, uehementer dolendum, etiam ægrè ferendum eſt, non potuiſſe nos, id quod piè & legitimè petebamus, ab iis, qui ad curam ac rationem ineundæ ac concipiendæ Reformationis ueræ Religionis delecti & deputati eſſent, obtinere aut conſequi. Nam præterquam quòd ſyluam ſeu materiam prædictam diu admodum ac longo tempore apud ſe retinuerint, ac concipiendæ plenioris Reformationis munus de die in diem extraxerint, etiam de fidelibus uerbi miniſtris, ac Concionatoribus prædictis diligentiam aliquam adhibere non curauerunt. Ne illud addamus, quod tamen diſſimulare ſine iuſto animi noſtri dolore non poſſumus, nos ex inſpectione materiæ ſeu ſyluæ prædictæ, poſteaquam ea tandem per eoſdem Delectos ſeu Deputatos reuiſa, ac nobis reſtituta fuit, in ueritate comperiſſe, prædictos Delectos ſeu Deputatos in reuiſione ſeu collatione multorum articulorum, ad uerè piam & CHRISTIANAM Reformationem utiliter & neceſſario pertinentium, ueritatem diuini uerbi, ac uerè Apoſtolicam traditionem priuatis ac humanis ſuis affectionibus poſtpoſuiſſe: uariosquè abusus ac errores, contra uerbum DEI, uerè Apoſtolicas traditiones ſubortos palliaſſe

palliasse uerius quàm emendasse. Quamobrem cum præter spem ex-
pectationemq; nostram agnosceremus, restituendæ Ecclesiæ ac uete-
ris doctrinæ cura à Deputatis deponi, nec ullam admitti seriam actio-
nem, qua Ecclesiis tam miserè collapsis, re ipsa succurri posset, desola-
tionem uero & uastatiõem Ecclesiarum indies horribiliter augeri, do-
ctrinam subinde magis magisq; corrumpi, sacramentorum admini-
strationem peruerti, & (quod sine cuiusquam iniuria in tota hac caus-
sa dictum esse uelimus, de eoq; protestamur) cum portentosas Idola-
trias immanè multiplicari, eos Parochiis præfici, sacerdotiis cumula-
ri, à quibus nihil quàm totius ueteris ac ueræ Religionis confutatio ex-
pectanda foret, uideremus: cum deniq; intercisa spe omni, nihil substi-
tuendum in nostris ad hanc rem conficiendam reliquum esse planè perspi-
ceremus, coacti sumus, in re tam ardua & necessaria constituenda, aut
aliorum bonorum ac piorum uirorum opera uti, aut conceptũ semel
ac diu desyderatum Reformationis opus intermittere prorsus ac dese-
rere. Quorum alterum ut faceremus, ipsius causæ magnitudo po-
stulabat: alterum sine impietate facere non potuimus.

Idcirco ne diutius à spinis uuas, & à tribulis ficus frustra colligere
uelle uideremur, quosdam boni testimonii uiros, rerum spiritualium
peritos, & qui nuper à Cæsa. M. & Statibus Imperii Ratisponæ ad
huiusmodi negocia adhibiti, etiam ab Aduersariorum primariis
& antesignanis, nobis multisq; aliis præstantibus uiris ob singularem
animi pietatem, moderationem uitæ, ac doctrinam multiplicem, mag-
nopere laudati sunt, Bonnam ad nos accersiuimus, quo futuræ Re-
formationi uiam quandam præpararemus, & ad eam quasi gradum
quendam faceremus: nihil aliud illis committendo, quàm ut uerbum
Dei syncerè & fideliter populo annunciarent uiamq; quandam futu-
ræ Reformationi præmunirent, abusus ac falsos illos impiosq; cultus,
quantum per diuini uerbi authoritatem ulla ratione fieri posset, ini-
tio quidem notarent, commonerentq;, quid in uniuersa Religione, in
Ecclesia Dei, in doctrina sacra sequendum & amplectendum potius
foret, quàm statim corrigendum, aut in ipso restaurandæ Ecclesiæ
limine abolendum. Similiter simplicem quandam ac piam delibe-
rationem, qua ratione scilicet Christia, & in uerbo Dei fundata Re-
formatio, usq; ad futuram liberam & Christianam Synodum, genera-
lem siue nationalem &c. institui possit, per pios quosdam ac fideles,
non modo literarum scientia, sed etiam uitæ sanctimonia præditos ui-
ros

ros conscribi fecimus, in qua nihil aliud, quàm certa quædam, pia, ac salutaris ratio doctrinæ, administrationis Sacramentorum, cæremoniarum, aliorumq; ministeriorum Ecclesiasticorum, non modo Euangelicæ ueritati, uerum etiam Apostolicis & uerè Catholicis traditionibus consentiens describitur: ac uelut forma quædam futuræ Reformationis simpliciter & fideliter delineatur.

Quæ omnia cum ita sint, cum in nullam propriam aut priuatam aliquam utilitatem nostram, multo minus in damnum siue præiudicium alterius, sed in solius Dei gloriam, ac ædificationem corporis Christi, quod est Ecclesia, facta, ac proposita à nobis sint, cum nullius reprehendi actio, quæ quidem cum reparanda Ecclesia Dei coniuncta sit, debeat: Postremo cum omnis nostra cura, sollicitudo animi, atque diligentia in hoc defixa sit, ut languens ac prope deserta Christiana Respublica in pristinum ueræ ac solidæ Religionis statum, unde nuper deiecta est, salutari uerbi Dei remedio restituatur, non licuit cuiquam, præsertim certis aliquot hominibus ex Capitulo Ecclesiæ nostræ, Cleroquè ac Vniuersitati Coloniensi prædictæ, ut tam præfractè & acerbè piis nostris conatibus se opponerent: & quod nos pro restitutione collapsæ Ecclesiæ ueteris, pro augenda & amplificanda gloria Dei, pro constituenda uera Religione, ex qua omnis nostra salus propendet, nobis sumimus, id in grauem, etiã falsam criminationem trahere, multo uerò minus etiam à nobis contumeliosè deficere, aliosq; audaci confidentia ad similem defectionem, non precibus modo hortari, sed minis etiam, ac aliis machinationibus impellere.

Nihilominus tamen præmissis omnibus non attentis, sed spre-
tis potius ac neglectis, Aduersarii sanctissimo huic instituto nostro, aut potius Dei ministerio manibus pedibusq; restiterunt, & quàmplurima contra Reformationem nostram præsumplerunt, fecerunt, & attentarunt, & indies grauiora præsumere, moliri, machinari, facere, & attentare alsiduis studiis conantur. Primum enim illi, qui prioris illius Reformationis prouincialis Architecti fuerunt, unà cum reliquis partium Aduersariarum primeribus & antesignanis, partim suis contra iura & ueterum instituta acquisitis & accumulatis sacerdotiis, uitæquè licentiosæ metuentes, partim etiam quòd eo sunt præditi ingenio, ut nisi quod ipsi fecerint, nihil rectum putent, confestim mirabili inconstantia & metamorphosi ex laudatoribus facti sunt acerbissimi uituperatores & hostes: suisq; importunis clamoribus in Capitulo
Coloniensi

Coloniensi eò rem produxerunt, ut ipsis permissum sit nomine Capitu-
lipuli à nobis acriter summoq; conatu cõtendere, quò accersitos Euan-
gelii Doctores à nobis rursus ablegare, & à cœpto Reformationis ope-
re impiè & inuerecundè desistere uelimus. Sed cum nulla bona cõn-
scientia eos, quos noueramus Euangelium Christi purè & fideliter an-
nũciare, tam inclemèter indictaq; causã ex Diocesi eiicere possemus,
præsertim cum nulli essent, qui in locum illorum surrogari, qui uè po-
pulo graui uerbi Dei fame laboranti, & infinitis superstitionibus mise-
rè pereunti, utiliter & laudabiliter præsesse possent: ac proinde non se-
mel, sed multotiens Aduersarios nostros rogassemus, audirent Con-
cionatores uerbi Dei, quos Ecclesiæ præfecimus: atq; cum his piè &
Christiano more proposita ciuili disputatione conferrent, quæ ad re-
gendam & constituendam Ecclesiam Dei necessaria sunt, etiam argue-
rent ac damnarent, quæ in illis reprehendenda uitia criminarètur, ibi
Aduersarii hac deprecatione, atq; oblatione, licet æquissima esset, pror-
sus reiecta & explosa, Scriptum composuerunt, in quo multa illi de ra-
tione uocandi probandiq; Ministros Ecclesiarum, ex Scripturis & Ca-
nonibus congesserunt: quorum omnium ratio & doctrina, si iuxta E-
uangelium Dei, Prophetarum ac Apostolorum Scripta, ab iis hodie
sanctè & religiosè coleretur, qui diuina humanis miscent, omniaquè
prophanis cæremoniis, fabulis, pessimisquè erroribus corrumpunt, &
contaminant, rectius multo & tranquillius non solum in Ecclesia, sed
vniuersa Republica Christiana omnia gererentur. Sed tamen Aduer-
sarii, qui illa magis confutandè, quàm reparandæ doctrinæ Christi stu-
dio collegerunt, ueriti forsitan, ne suis possessionibus, dignitatibus, &
cæteris Ecclesiasticis beneficiis exciderent, accumularunt in eodẽ quo-
què Scripto grauissimas in quosdam nostrorũ Concionatorũ crimi-
nationes, quarum eos ut conuincerent, nullis nostris postulationibus
aut efflagitationibus unquàm adduci potuerunt. Quin etiam sub il-
lud tẽpus, anno uidelicet quadagesimo tertio, quo Prouinciæ nostræ
Coloniensis Ordines, ad Comitã Bonnæ indicta conscripti fuerant,
(quos etiã certi aliquot homines ex Capitulo nostro audaci sua au-
thoritate præter nostram iusionem, & morem ueterẽ, cum insigni no-
stri contumeliã conuocare conati sunt) idem Scriptum de ratione uo-
candi & comprobandi Ecclesiarum Ministros, non leuibus crimina-
tionibus recitari fecerunt, quantaq; potuerunt importunitate conten-
derunt, ut & cæteri Ordines pio & necessario Reformationis instituto
resisterent, & unã cum ipsis postularent, ut nos accersitos illos, qui

in hoc loco non est. B ii Sinceram

synceram Christi doctrinam & disciplinam re ipsa restituere laborabant, à nobis remoueremus. His enim ablegatis, facile à reali se Reformatione tutos fore sperabant, scientes quàm pauci in Diocesi Coloniensi pro Christo hac in re periclitari uellent, quàm pauci quoq; sint, qui aliquid in isto præstare ministerio ualeant. Quamquam autem in hoc conuentu Aduersarii nullum non mouerint lapidem, extremaq; tentarint, quo cæteros Ordines, qui nobiscum consentiebant, à piæ & synceræ Reformationis instituto deducerent, & in societatem rebellionis aduersus nos pertraherent, eaq; de caussa non absq; luculenta & insigni contumelia authoritatis nostræ cum Ordinibus seorsum inusitato more egerint, eos tamen quos accusauerant, ad respondendum coram obiectis criminibus admittere noluerunt, etiamsi defensio nemini deneganda sit. Quibus tamen rebus omnibus non commoti reliqui Ordines, constanter, ita ut bonos uiros, & de Christi gloria, sui què Principis honore sollicitos decebat, in proposito perstiterunt: nec se à nobis, quos nihil nisi salutem ipsorum querere nouerant, abstrahi passi sunt, Sed liberum nobis permiserunt, ut ex ipsis & aliis uiros pios, & moderati ingenii deligeremus, qui communicato consilio rationem siue conceptam formam Reformationis prædictæ, unà cum iis, quos ad hanc rem conficiendam delegissemus, latius expendere, quæq; ad commodissimam Ecclesiasticæ Reformationis rationem facere quoquo modo uiderentur, latius statuere ac præscribere curarent. Quo facto Aduersarii multo magis irritati inflammatiq; fuerunt, nec ullum finem aut modum fecerunt, non solum de prauandi oppugnandiq; hoc nostrum institutum, sed etiam infamandi eos, quorum ad id opera utebamur, Eaq; de caussa illorum uocationem & ministerium acerrimè impugnarunt, in eoq; Scripto pleno omnis arrogantæ & contumeliosæ reprehensionis, nos, qui de ipsis benè meriti sumus, nostrumq; institutum sanctum multis probris onerant, Tametsi illi uocationem, innocentiam, & doctrinam suam optimis & firmissimis argumentis defenderant, idq; libellis in publicum æditis sub titulo.

Was Euangelion nun zû Bonne Im Erzstift Cölen gelert vnd gepredigt wirdt zc. Item Die ander verthedigung vnnnd erklärung der Christlichen lehr in etlichen sürnemen heubt stücken / so dieser zeyt zû Bonne zc.

Quæ quidem Scripta nos hoc in loco & uice grauaminis, pro iustifica

stificatione præsentis Appellationis repetimus, atq; pro repetitis haberi uolumus.

Itaq; Aduersarii his omnibus posthabitis & contemptis, cum nos eodem anno secundum Conuentum Prouincialem indixissemus, & conscriptam Reformationis formulam (quàm Capitulo aliquot ante diebus legendam inspiciendamq; miseramus) Ordinibus Prouinciæ exhibuissemus, precati ut singuli Ordines certos aliquot, eosq; eruditos, tranquillitatis Christianæ amantes, & bonos uiros deligerent, qui cum iis, quos ad eam rem nos daturi eramus, cõceptam à nobis Reformationem instituendæ Religionis perlegerent, omnia eius capita diligenti animi iudicio excuterent, & sicubi opus esset, corrigerent, breuiter, ita perficerent, ut uerbo Dei quàm maximè consentanea essent, atq; ad restituendam Ecclesiis doctrinam & disciplinam Christi quàm efficacissimè ualerent, nō solum hanc iustissimam & pernecessariam petitionem contemptim reiecerunt, uerum etiam librum à nobis oblatum contumeliosè criminati sunt, quasi innumerabilibus falsis & hæreticis doctrinis præceptisq; scateret, Cuius tamen rei ut fidem facerent, ac probationes adferrent, adduci nullo modo potuerunt, prætexentes angustiam temporis ad excutiendum librum non sufficientis, dariq; sibi tempus longius postulabant, ut scilicet uniuersam Reformationē, quominus ea piis ingeniis proponeretur, confutarent. Quam quàm autem nos tam insidiosam dilationis petitionem reiicere optimo iure potuissemus, præsertim cum Aduersarii librum fere quatuordecim diebus antequàm reliqui Ordines inspiciendū accepissent, & præmeditati ad hanc causam accessissent, meritoq; si quid habuissent reprehensione dignum, id coram aliis Statibus prouincialibus proponere, ac in medium proferre debuissent, Cum iuris & moris sit, uoces in communi, & non seorsum dare, quo maturior fiat deliberatio per congregatos. Ne tamen ulla in re uel Aduersariorum uoluntati defuisse: uel sancti huius conatus progressum neglexisse uideri possimus, placuit, ut Aduersarii haberent duarum, aut si opus esset, quatuor septimanarum spacium, inter quod ea, quæ improbarent loca in libro nostro, monstrarent, & cur improbanda ducerent, simpliciter explicarent, Et uicissim quæ pro locis illis ex uerbo Dei & cæteris Ecclesiæ traditionibus adduci possent, semotis adfectibus & odiis religiosè cognoscerent.

Verum Aduersarii nihil minus in animo habentes, quàm cura-

B iii re, ut

re, ut pia & sincera Reformatio constitueretur, sed potius omni animi impetu in id incumbentes, ut pleraque etiam reclamantibus conscientis damnarentur, composuerunt librum, quem Antididagma inscripserunt, in quo nihil aliud agunt, quam ut praenominatam formulam instituendae ac reformandae Ecclesiae propositam in uniuersum improbent, quae a nobis de sententia sacrosancti Euangelii, Prophetarum, & Apostolorum pie & recte conscripta, etiam ex ueteribus Scriptoribus in exemplum reparandae Ecclesiae desumpta atque tradita sunt, arguant: sua omnia commendent, nihil denique probent, nisi quae falsis hominum opinionibus in Ecclesiae usum inducta sunt. Itaque praefixa est eidem libro praefatio grauissimarum ac falsissimarum criminatum plena, in qua, odio nimirum Christianae & solidae Reformationis commoti, eodem etiam prolabantur dementiae, ut asseuerare palam in ea non uereantur, malle sese immanissimo, & haereditario, ac insatiabili Christiani sanguinis hosti Turcae dedere, illiusque crudelissimam & foedissimam seruitutem, & in omni memoria inauditam tyrannidem ferre, quam a concepta semel sententia uel quicquam discedere, uel se cum Protestantibus (quos sectarios uocant) coniungere, aut denique piam Ecclesiae concordiam resarcire, id quod in processu causae latius deducetur, ac singulatim amplius suis loco & tempore congruis & opportunis declarabitur & ostendetur.

Neque hac facti indignitate atque insolentia contenti fuerunt Aduersarii, sed etiam illum librum paulo post primum Germanice, deinde Latine magifico cum titulo typis excudi, ac ubique locorum diuulgari ac uenundari fecerunt. Quae res quoniam apud imperitam plebem uidebatur doctrinae diuortium dissensionemque, ad deterrendas uel saltem confundendas pauidas conscientias gignere posse: commonuimus rursus, ut ex omnibus Prouinciae ac Statuum Ordinibus certi aliquot boni uiri deligerentur, qui causae huius dimicationem componerent, statuerentque quid amplectendum aut fugiendum in tota nostra conscriptione putarent, Interim, quod minor esset confusio, editionem Antididagmatis remorarentur, darentque hanc operam Iesu Christo, & eius Ecclesiae, ut quae ad ueram & solidam doctrinam pietatemque pertinetent, summo studio perficerent.

Sed haec tam pia commonitio, & causa Iesu Christi nihil ualuit apud Aduersarios, quod minus illi non solum indignis iniuriis ac contumeliis,

tumeliis, quæ in usum ac doctrinam ueræ Ecclesiæ concepta ac propo-
sita à nobis fuerat, inuerecundè afficerent, uerum etiam ad Cæsaream
Maiestatem, & Romanorum Pontificem, ad inflammandum eorum
animos, literas dederunt, quibus nos atrocissimè accusarunt. Nec nul-
to post his omnibus adiecerunt turbulentam, friuolam, & temerariam
Appellationem, in qua nihil illi atrocissimorum criminum prætermi-
serunt, quod non in studia atq; actiones nostras incredibili impuden-
tia, peruicacia, atq; adeo impietate singulari effuderunt, nempe nihil
nos cum Ministris nostris, sprete omni ratione legis diuinæ, sancto-
rum Canonum, Muneris Episcopalis, atq; Decretorū Imperialium,
quæ ipsi subscripserimus, agere aliud, quàm ut in Coloniensi Prouin-
cia dissensiones, æmulationes, rixæ, sectæ, & nouæ subinde ac uiolentæ
turbationes diuini cultus excitentur, vnde Ecclesiæ Metropolitanæ
uastatio insignis, Dioceseos indubitata euersio, almæ Vniuersitatis in-
teritus, Catholicæ Religionis extirpatio, omnis obedientiæ dissipatio,
rerum omnium horribilis confusio, deniq; totius inferioris Ger-
maniæ ruina sit consequutura.

Et ut breui oratione, quæ uolumus, quæq; causa postulat, dica-
mus, Aduersarii nostri Prouinciales Ecclesias sine ulla intermissione
solicitant, instigant, impelluntq; ut suæ impiæ Appellationi adhare-
ant, prout & quædam circumiacentes Ecclesias importunis suis insti-
gationibus eò audaciæ & impietatis commouerunt, ut interpositæ Ap-
pellationi sese adiunxerint: nihilq; non faciunt, ut Reformationem
piè inchoatam radicibus extirpent, uerbum Dei, & renascens Euangeli-
um rursus opprimant, populo superiores abusus obtrudant, horribi-
les idolatrias in usum reuocent, ueros cultus Dei abrogent, superstitio-
sas cæremonias restituant, rectam doctrinam piis mentibus eripiant,
seditiones concitent, defectionem parent, Deniq; ut nos in hac solici-
tudine ac summa cura restituendæ ac reparandæ Ecclesiæ singulari cū
impietate non solum turbent, inquietent, & molestent, uerum etiam
omni dignitate exuant, tandemq; ex uniuersa Diocesi eiiciant.

Cum itaq; omnia & singula præmissa, sic ut præmittitur, se habe-
ant, & Aduersarii, ut dictum est, nostrum hunc conatum & studium re-
parandæ Ecclesiæ in grauissimas, falsas, & impias criminationes addu-
cant, eiusq; odio commoti nos diuersis exquisitis mediis multipliciter
molestarint, uexarint, inquietauerint, & turbauerint, ac molestent,
uexent, inquietent, impediunt, & faciant quò minus dicta Refor-

mario in usum Ecclesiæ adduci possit : Et quod grauius est, commo-
ueri nulla pietate queant, ut quæ ad turbulentam seditionem uergere
uideant, ab illis sibi temperent, sed contra indies magis magisq; con-
spirationem aduersus nos excitent, et ad quosdam Comites, Nobiles,
Oppida, Ciuitatesq; nostras literas dent, quibus sollicitat et adhortan-
tur, ut à nobis tanquam Domino suo, atq; ordinaria potestate ad ipsos
deficiant, sicut illa uerba ad Senatum et populum Ciuitatis kemponę,
et plerosq; alios nostros Subditos scripta, et per totū nostrū Archie-
piscopatum dissipata clarè testantur.

In neben den andern Stenden vnnnd gemeine Landtschafft
bei vns dem Capitel pleiben / vnd vns gehorsam sein / vnd dem
Hern vnd den seinen nicht.

Et interim Canonibus caueatur, ut Clericus suo Episcopo inobedi-
ens, aut ei insidias parans, aut contumeliam, calumniam, aut conui-
cia inferens, deponi debeat, præsertim cum incorrigibilis sit, sitq; insu-
per iniunctum Episcopo, ut Clericos ab insolentiis arceat, magna no-
bis et necessaria caussa est, quamobrem huius insignis iniuriæ indigni-
tatem ab Ecclesia Dei, honestissimisq; institutis arceamus atq; propel-
lamus, præsertim cum hætenus Aduersarii in repurgandis uitis non
solum præfractè contumaces, sed etiam negligentes et supini fuerint,
et sint, cautumq; Canonibus sit, ut si Suffraganeus, aut Capitulum nõ
faciat ea, ad quæ tenetur, quòd tum Archiepiscopus eo inuito supplē-
bit uicem illius, et in Parochia ordinabit Clericos, ac Ministros insti-
tuet in Ecclesiis &c. Habemus enim nos Jurisdictionem Ordinariam,
cogimurq; inprimis Deo reddere rationem nostrę uillicationis: quod
et eò magis consyderare nos oportebat, quod senex et exactæ ferè eta-
tis simus, et proximè apud Deū migraturi, quodq; tanquam Princeps
Electoꝝ, unà cum Statibus Imperii, Ratisponæ promiserimus Refor-
matiõem nostræ Ecclesiæ constituturos nos esse. Quæ si omnia, ita ut
dictum est, non forent, si ulla honesta ratione mutare institutum pos-
semus, tamen constantiæ grauitatisq; nostræ non erat, contra rectam
conscientiam nostram, cui semper etiam contra superioris potestatis
iussu obtemperandum est, agnitam ueritatem uel deserere, uel uete-
res abusus restituere. Adhæc, cum iure permissum sit, ut Episcopus so-
lus requisito consilio Capituli, licet non habito consensu, ueterem ri-
tum aut consuetudinem tollere possit per suum Statutum, si ualde
enorme præiudicium patiatur Ecclesia. Et notissimum sit ex anti-
quis

quis ritibus & obseruantis, incredibile damnum & periculum animarum Ecclesias nostras passas esse, & longe grauius, si restituerentur, passuras fore. Deniq; cū iure Canonum expressè caueatur, posse Episcopum, si iniuste in iurè suo Episcopali grauetur, aut molestetur, aut uerisimiliter molestari timeat aut turbari, Appellare ad Generale Conciliū, idq; maximè, & ante oīa procedat in causa fidei & Religionis, in qua Conciliū & nō Papa debeat esse iudex. Cumq; ipse Pontifex, cuius propriū officium est, certā Christi doctrinam in Ecclesia retinere, nullo animi iudicio, sed pessimorum hominum criminationibus falsis adductus, indicta causa hæreseos nos atq; furiosæ insanix damnauerit, impiumq; Hæresiarcham, & Archiepiscopi nomine indignum famoso Scripto nominauerit. Postremo cum in multis Comitibus per Cæsaream Maiestatem, & reliquos Ordines Sacri Romani Imperii pragmatica sanctione constitutum sit, quod istæ & consimiles fidei & Religionis controuersix non aliter, quàm in libero, Christiano, ac in Germania indicendo Concilio amicabiliter conciliari & concordari debeant &c. His omnibus de causis, indignissimisq; iniuriis commoti nos: & quod intelligamus non solum nos, Ordinesque ac reliquos Status nostros, & quicumq; nobis adhaerent, uerumetiam reliquos Imperii Ordines, qui præmissis pragmaticis sanctionibus interfuerunt, easdemque subscripserunt, per præmissa multipliciter & grauissimè læsos, grauatos, oppressos, & contemptos, ueriti etiam eos in posterum grauius lædi, grauari, opprimi, & contemni posse, propterea quod iidem Aduersarii non contenti sunt grauissima nos cōtumelia affectos esse, sed etiam in eam inuerecundam animorum impotentiam coniecti sunt, ut eos, qui nobis tanquàm Domino suo atq; ordinario Episcopo iurisiurandi Religione obstricti sunt, ueluti quidam ex Capitulo nostro, Clero, & Vniuersitate, etiā nostri Consilarii, Commissarii, Vasalli, & alii, impiè cogant præter datam fidem, præter naturæ obligationem, præter iusiurandum sese interpositæ Appellationi ipsorum contra nos inscribere, & eius se consortes facere. Præter hæc quoq; conantur contra omnem ordinariam potestatem, ius diuinum atq; humanum, inquisitionem in omnes eos, qui nostram Reformationem, doctrinam piam, & salutarem Ecclesiæ administrationem amplectuntur, proponere. Qua facti odiiq; indignitate quid dici potest crudelius? Inciuile & inhumanum esse iudicant leges ciuiles, seruum hominem contra suum Dominum habere testimonii dictionem, sed Aduersariorum crudeli edicto nostri aliquot homines (ut iam dictum est) coguntur in perniciem nostri ipsorum Domini inscriptionem
facere,

facere. His aliisque de causis, grauissimisque iniuriis nos omnibus melioribus, modo, uia, causa, forma, quibus melius & efficacius possumus & debemus, pro nobis ac nostris, omnibusque aliis & singulis huic Appellationi adhaerentibus, & porro adhaesuris, à praemissis turbationibus, impedimentis, molestationibus, diffamationibus, iniuriis, conspirationibus, molitionibus, & conaminibus, instinctu magis quorundam factiosorum hominum, quam unanimi consensu totius Capituli, Cleri, & vniuersitatis successiue factis & illatis, fiendis & inferendis, unà cum omnibus & singulis emergentibus, incidentibus, annexis, & connexis, actisque & actitatis, & processibus quibuscunque praemissorum occasione quomodolibet factis & sequutis, ac in posterum forsitan sequuturis, ceterisque grauaminibus quibuscunque, à praedictis Aduersariis, omnibusque aliis & singulis sua quomodo licet comuniter uel diuisim interesse putantibus, inflictis, & adhuc perdurantibus, & in posterum forsitan infligendis comminatis, ad liberum, Christianum, & Generale in Germania celebrandum Concilium: uel si id haberi non possit, ad Nationale, aut Imperialem Conuentum, tanquam legitimum in causa fidei & Religionis nostrae iudicium, coniunctim & diuisim in his Scriptis prouocamus, & appellamus, nobisque à uobis, qui huic actui interestis, pariter etiam à uobis Notario publico, seu alio quocunq; qui nobis dare & concedere poterit & ualuerit, Apostolos saltem testimoniales, primo, secundo, tertio, instanter, instantius, instantissime, saepe, sapius, sapissime dari petimus & repetimus, submittentes & subiicientes nos, reliquosq; nostros Status, obedientes Ecclesias, & totam Prouinciam, & quoscunq; nobis adhaerentes, & adhaerere uolentes, nec non & singulares personas eorundem, & illorum omnium res, priuilegia, libertates, iura, Regalia, feuda, dignitates & Statum negotii praesentis, singulari tuitioni, defensionis, & protectioni praedicti liberi, Christiani, & Generalis seu Nationalis Concilii, aut Imperialis conuentus. Insuper aduersus omnes & singulos cuiuscunque Status, conditionis & dignitatis fuerint, qui huiusmodi Appellatione pendente, aduersus nos & nostram Metropolitanam Dioecesim, Ordines, Status & subditos, adhaerentes uel adhaesuros, eorumque bona & res, quicquam quomodolibet temerario ausu attentare praesumpserint, solenniter publicè & expressè protestamur de nullitate, et poenis huiusmodi inuouatoribus et attentatoribus in iure comminatis, eo ipso incurrendis, deque intimando, insinuando, et prosequen-

do

do hanc Appellationem, nec non caussam & caussas huiusmodi præ-
tractas, loco & tempore congruis & oportunis, Saluo iure addendi,
minuendi &c. & aliam Appellatiõem, & Appellationes de nouo inter
ponendi, prout iuris & moris fuit, & est. Super quibus unum uel
plura Instrumentum uel Instrumenta, in publica & authentica forma
nobis conscribi petimus: uosq; omnes, qui hic adestis ad
hanc rem conuocati, in horum omnium, quæ
acta sunt, testes adducimus &
interpellamus.

FINIS.

Et ego Ioannes Rutgeri de Aruiler, Clericus Coloniensis, Publicus sa-
cra Imperiali autoritate Notarius, et secularis Iudicij Bonnensis Secretarius.
Quia prædictæ Appellationi, & Apostolorum responsioni, omnibusq; alijs et
singulis, dum sic, ut præmittitur, fierent, & agerentur, unâ cum testibus præ-
nominatis interfui, Eaq; omnia & singula sic fieri uidi, & audiui, Ideo hoc
præsens publicum Instrumentum in octo folijs præcedentibus, manu alterius
me interim aliunde legitimè præpedito, fideliter conscriptum exinde confe-
ci, subscripsi, publicauit, & in hanc publicam formam redegi, Signoq; Nomi-
ne, & Cognomine solitis & consuetis signaui, in Fidem, & Testimonium om-
nium, & singulorum præmissorum, rogatus pariter & requisitus.

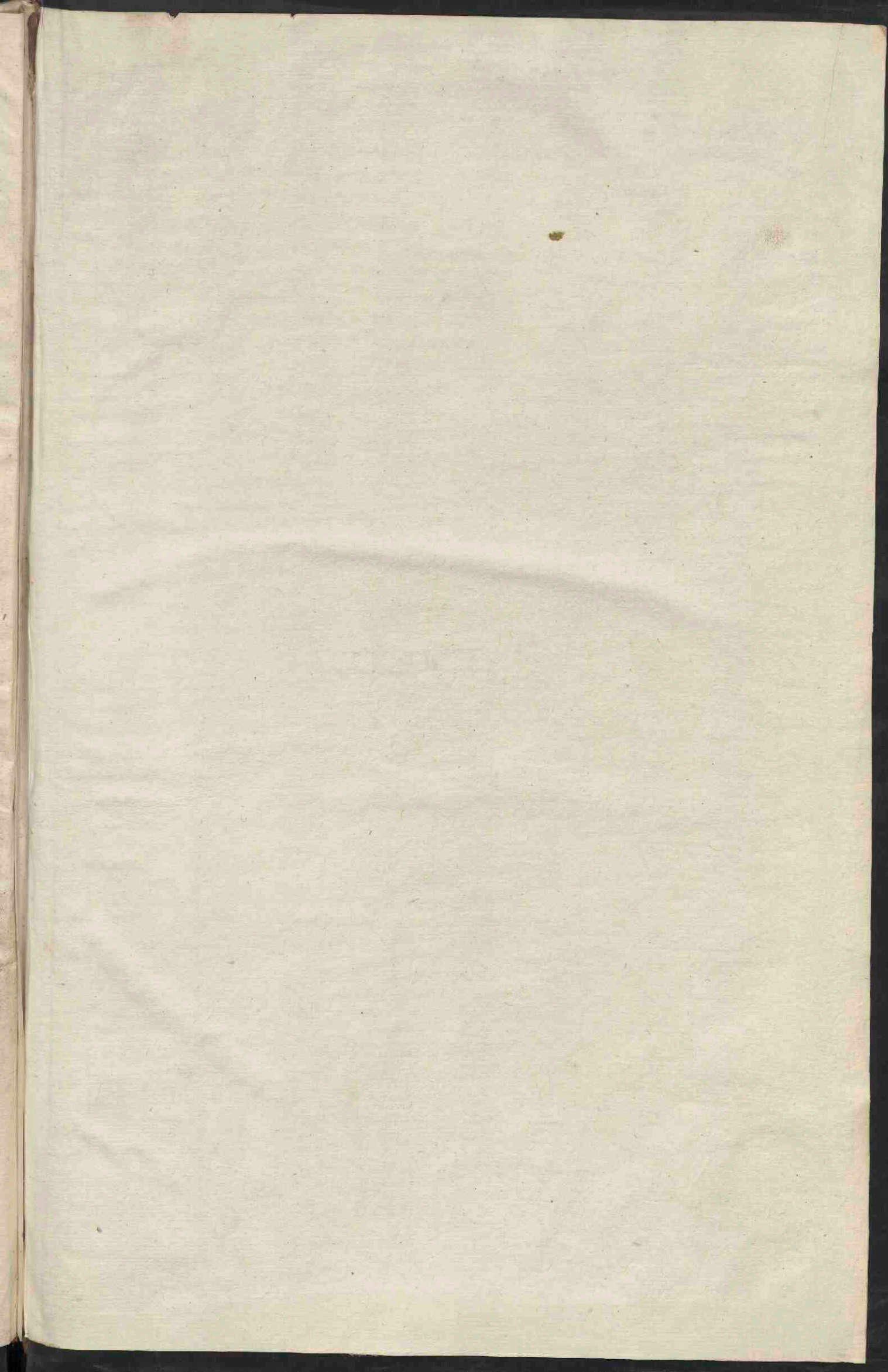

de hanc Appellationem, nec non causam & causas huiusmodi per
tractas, loco & tempore congruis & oportunitatibus, saluo iure addecenti
minime de & aliam Appellationem, & Appellationes de nono inter
ponendi, prout iuris & moris sunt & esse. Super quibus unum vel
plura instrumenta vel litterae: ut in publicis & authenticis formis
nobis conscripti perimus; nos omnes, qui hic adfueris ad
hanc rem convocati, in forma omnium, que
acta sunt, testis adducimus &
interpellamus.

11112

in presentibus...
tractas...
Appellationem...
interpellamus.

11112

ligata XII

17 - 12

